

NA SLOVENSKU JSOU KARTY ROZDÁNY JINAK

Zdeněk Vojtíšek

Rozdíl mezi náboženskou situací na Slovensku a v Česku může být nejen zachycen daty a jejich interpretací (jak se o to nedávno pokusil Zdeněk Nešpor¹), ale může i inspirovat k úvahám, které lze o data opřít jen s největší opatrností. Můžeme například uvažovat, do jaké míry „pomáhá“ dominance křesťanských církví² těm náboženským společnostem, které chtějí být jejich alternativou, nebo které se vůči nim dokonce vymezují. Není jistě náhodné, že slovenská organizace svědků Jehovových je relativně silnější než česká³ ani že slovenská neocharismatická církev Křesťanská společnost oslovila více lidí než všechny české neocharismatické církve⁴ dohromady. Pro svědky jsou přítom ostatní církve „nevěstkou babylónskou“ a slovenští neocharismatici zase hovoří o demonech, jimiž jsou církve (hlavně ta katolická) ovládnuty. Stejně asi není náhodou, že novopohanství, které se někdy velmi tvrdě vymezuje vůči dominantnímu křesťanství, je na Slovensku aktivnější než v Česku,⁵ ačkoli Česko má téměř dvojnásobný počet obyvatel.

Podobně můžeme spekulovat o tom, že se tato dominance projevuje v právním postavení náboženských společností.⁶ Takže zatímco registrace společností muslimů, jóginů, oddaných Kršny, buddhistů nebo šesti neocharismatických církví proběhla v Česku hladce, na Slovensku se o tomto společensky výhodném postavení může těmto minoritám jen zdát.⁷

Ani ve druhém čísle časopisu *Dingir*, které se náboženství na Slovensku věnuje, ale nemůžeme vyčerpat všechno, co je na slovenské religiozitě jedinečné, zajímavé nebo inspirativní. Jako vstup do tématu nám posloužil článek sociologa **Tomáše Gála** o procesu sekularizace na Slovensku. **Radovan Čikeš**, současný ředitel církevního odboru slovenského ministerstva kultury, se dotýká jednoho z neuralgických bodů slovenské společnosti – otázky financování církví. Antropoložka **Tatiana Bužeková** vysvětluje fenomén čarodějnictví na Slovensku (teoretické zázemí si pro to připravila ještě jedním článkem, umístěným mimo téma). **Tereza Halasová** a **Zdeněk Vojtíšek** se zabývají výše zmíněnými Křesťanskými společnostmi a popisují i konflikty, jimiž toto nové náboženské hnutí procházelo a prochází. Religionista **Martin Staněk** podává zprávu o třech nejvýznamnějších mariánských zjeveních na Slovensku a **Andrea Beláňová** z pražského Sociologického ústavu přináší nepříliš známou část historie: pronásledování slovenských munistů komunistickými úřady. Dva autoři, sociolog **Juraj Majo** a religionista **Ivan Štampach**, se v dalších textech zabývají současností evangelické luterské církve. K tématu patří i rozhovor s **Miroslavem Kocúrem** o prolínání politiky a náboženství (připravil ho **Pavel Hošek**), čtení **Jitky Schlichtsové** o oddaných Kršny na Slovensku a grafy na zadních stranách obálky.

Ne, všechno o slovenské religiozitě to ještě není, ale spolu s prvním číslem letošního *Dingiru* to už poskytuje její dobrý obraz. ■

Poznámky:

- 1 NEŠPOR, Zdeněk R., *Česká a slovenská religiozita po rozpadu společného státu. Náboženství Dioskúrů*. Karolinum, Praha, 2020.
- 2 Ke křesťanským církvím se při sčítání lidu roku 2011 přihlásilo v souhrnu více než tři čtvrtiny obyvatel Slovenska.
- 3 Podle poslední statistiky za „služební rok“ 2019–2020 je na Slovensku 10 938 aktivních svědků Jehovových, v Česku 15 245.
- 4 V Česku jsou registrovány tyto neocharismatické církve: Církev živého Boha, Církev Nová naděje, Církev Slovo života, Církev víry, Církev Nový život a Církev Oáza.
- 5 Více: PUCHOVSKÝ, Michal, Stará viera v novom kroji, *Dingir* 24 (1), 2021, str. 21–23.
- 6 Více: JURAN, Ján, Tvrdé, ale podle práva, *Dingir* 24 (1), 2021, str. 12–13.
- 7 Opačným případem je Bahájské spoločenstvo, které je na Slovensku registrováno od roku 2007, zatímco čeští bahá'í návrh na registraci dosud nepodali.

Medailonek autora je na straně 93.

OBSAH

Přírodovědci a kontakt s vesmířany (<i>Daniel Rejman</i>).....	74
Ludové náboženstvo ako tragédia teológa (<i>Tatiana Bužeková</i>)	76
Z domova	
Čeští mormoni za války a po ní (<i>Zdeněk Vojtíšek</i>)	80
Téma	
Možnosti sekularizácie na Slovensku (<i>Tomáš Gál</i>).....	82
Kto má platiť cirkev? (<i>Radovan Čikeš</i>)	86
Čarodějnictvo na Slovensku (<i>Tatiana Bužeková</i>)	88
Fenomén „KS Milosť“ (<i>Tereza Halasová a Zdeněk Vojtíšek</i>)	90
Mariánská zjevení na Slovensku (<i>Martin Staněk</i>)	94
Misie začala mučedníctvím (<i>Andrea Beláňová</i>).....	97
Akoby cesta dolu schodmi? (<i>Juraj Majo</i>)	98
Rozhovor s Miroslavem Kocúrem	
Kresťanský národný populizmus neustupuje. (<i>Pavel Hošek</i>)	102
Reflexe	
Len tak tam stáť, počúvať a pozerat?	104
(<i>Michal Uhrin</i>)	
Recenze	
O mariánskej zbožnosti	106
medzi slovenskými Rómami (<i>Pavol Bargár</i>)	
Vznešený Kršna v českém odborném překladu	106
(<i>Josef Bartošek</i>)	
Unikátní zpracování české tarotové tradice	108
(<i>Jan Sušer</i>)	
Čtení	
Oddaní Kršny na Slovensku	3. strana obálky
(<i>Jitka Schlichtsová</i>)	